

דף יד

ל.ב. מהם המקורות והטעמים להלכות דלהלן:

- א. חילוק חטאות למי שבא על כמה עריות בהעלם אחד.
- ב. הבא על אחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו – חייב שלש חטאות.
- ג. עונש לאחותו מאביו ומאמו.
- ד. חילוק חטאות לסך ומפטם שמן המשחה.

א. חילוק חטאות בעריות נדרש מואל אשה בנדת טמאתה לא תקרב... ולשיטת רבי אלעזר בשם רבי הושעיא, אין צריך מקור לכך כיון שהלאוין מחולקין, ואע"פ שכרת אחד לכולם. הבא על חמש נדות בהעלם אחד, אע"פ שהם משם אחד – גופין מחלקים, דילפינן מואל אשה... (ע' כריתות טו).

ב. אחותו שהיא אחות אביו ואחות אמו [ומוצא אתה זאת ברשע בן רשע; בא על אמו והוליד שתי בנות ובא על אחת מהן והוליד בן. ועתה בא הבן על אחות אמו שהיא גם אחותו (מאב) וגם אחות אביו] חייב עליה שלש חטאות; לחכמים, למדים זאת מכרת דאחותו, ולרבי יצחק – מיתור 'אחותו' דסיפא (ערות אחתו גלה).

א. לדברי התוס' (בגרסת רש"י, דלא כפרש"י שלפנינו) – לר' אלעזר בשם ר' הושעיא אין צורך בדרשה על כך, כי כל איסור חלוק ב'לאו' לעצמו. וכן הוכיחו מהסוגיא בריש כריתות.
ב. דוקא בכגון זה שהלאוין חלוקים, אבל לא בכגון חמותו שהיא אם חמיו ואם חמותו, שהכל נלמד מאזהרה אחת, אשה ובתה (שטמ"ק כריתות טו).

ג. עונש באחותו שהיא בת אביו וגם בת אמו; לרבנן, דורשים מאחותו דסיפא. לר' יצחק – או למד עונש מאזהרה (פרשו התוס' שסובר עונשין מן הדין, ומועיל ה'קל וחומר' ללמוד עונש מאזהרה), או שלמד מיתור 'אחותו' דרישא (איש אשר יקח את אחתו בת אביו...).

ד. חילוק חטאות למפטם וסך שמן המשחה, נלמד או מיתור 'אחותו' דרישא ב'אם אינו ענין לגופו... (כך אמרו בשיטת חכמים), או מכללו של ר' אלעזר בשם ר' הושעיא, שכל מקום שהלאוין מוחלקין – יש חילוק חטאות. או מואיש אשר ישכב את אשה דוה – אם אינו ענין לגופו... (לר' יצחק).
ודוקא בכגון זה שהם שני דברים, מפטם וסך, אבל דבר אחד שנאמרו בו שני לאוין – אין בו חילוק חטאות אעפ"י שיש בו כמה מלקיות, כגון חלב המוקדשים לרבי יהודה (בכריתות ד: ובתד"ה מודה). ואפילו בשני מעשים, אם הם אותו שם איסור – חייב אחת, כגון דם חולין עם דם המוקדשין או חלב חולין עם חלב המוקדשין (עפ"י שטמ"ק ולקוטי הלכות – כריתות ג-ד).

ל.ג. מה דינו של הטמא לענין ההלכות דלהלן:

- א. כניסתו למקדש.
- ב. אכילתו בשר קדשים לאחר זריקת הדם או קודם לכן.
- ג. נגיעתו בבשר קדשים.
- ד. אכילתו ונגיעתו בתרומה.

- א. טמא הנכנס למקדש – בלאו (ולא יטמאו את מחניהם) ובכרת (את משכן ה' טמא, ונכרתה הנפש...).
- ב. אכילת טמא בשר קדש – בלאו. (לריש לקיש, מבכל קדש לא תגע, ולר' יוחנן, 'גזרה שוה' מכניסה למקדש. ותניא כוותיה דריש לקיש. וע' ע' תוס' שבועות ו:.) ובכרת (והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה', וטמאתו עליו, ונכרתה...).
- אכל בשר קדש לפני זריקת דמו – פטור מכרת (כדדרשינן בתורת כהנים מסמיכות 'כל טהור' – הניתר לכהנים... מובא ברש"י). ולענין מלקות; לריש לקיש – לוקה (בכל קדש), ולריו"ח אינו לוקה. וכן פסק הרמב"ם (פסוה"מ יח, טז. וע' ריטב"א).
- ג. טמא שנגע בבשר קדש; לדברי ריש לקיש לוקה (מכך שהוציא הכתוב לאזהרת אוכל בלשון נגיעה – בכל קדש לא תגע), ולריו"ח אינו לוקה (שבכל קדש – לתרומה הוא בא). הרמב"ם פסק (פסולי המוקדשין יח, יב) כרבי יוחנן שאינו לוקה. ואילו הריטב"א פוסק כריש לקיש (וע' בתשובת רשב"ץ ח"ג לו).
- ד. אכילת תרומה בטומאת הגוף – באזהרה (איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב בקדשים לא יאכל) ובמיתה בידי שמים (בתרומה טהורה. ומתו בו כי יחללהו. סנהדרין פג.). ישנן דעות (ביבמות עה.) שהכתוב מדבר באכילת קדשים (עתוס' שבועות ו: ד"ה לא). נגיעה בתרומה – לריו"ח למדו אזהרה מבכל קדש לא תגע. לפירוש הר' שלמה מדרוויש בתוס', אין כאן אזהרה אלא לומר שפוסל את התרומה, אבל אינו לוקה. ויש חולקים.

דף טו

- לד. א. מהו 'לאו שקדמו עשה'? האם לוקים עליו?
 ב. מהו 'לאו הניתק לעשה'? האם לוקים עליו?
 ג. האם לאו דלא יוכל שלחה כל ימיו הוא לאו הניתק לעשה? מאי נפקא מינה בשאלה זו?
 ד. מהם שני הצדדים 'קיימו ולא קיימו' 'ביטלו ולא ביטלו'? ובמה הם תלויים?
- א. 'לאו' שיש עמו מצות 'עשה' ושייך לקיימה קודם עבירת הלאו – זהו 'לאו שקדמו עשה'. כגון וישלחו מן המחנה... ולא יטמאו את מחניהם.
- ואמר רבי יוחנן שלוקים עליו (כי אין ה'עשה' מנתק את ה'לאו', שהריהו עומד לעצמו ואינו מותנה בו). לפרש"י ורמב"ן ועוד, ריש לקיש חולק וסובר שאין לוקים. (ומה ששנינו שלוקים על ביאת מקדש בטומאה – היינו באופן שאינו רוצה לצאת כשמוזהרים אותו, וריש לקיש הולך לשיטתו שכל שאינו בא לקיים העשה – לוקה (תוס'). או מטעם אחר – עשה ד'וישלחו' אינו מתקן למפרע את הלאו אלא כדי שלא ימשיך לטמאות (רמב"ן. ויש טעמים נוספים בראשונים). ולפירוש התוס' אין ריש לקיש חולק על רבי יוחנן בדין זה. רבב"ח שאמר בשם ריו"ח שלוקים – חזר מדבריו. ויש מפרשים שרבי יוחנן עצמו חזר בו. ואולם רבה קיים והוכיח כפי דבריו הראשונים.